

Několik cest Kampánii

Domnívám se, že docela málo lidí u nás umí přesně zařadit Kampánii na mapu Itálie. Když se ale řekne Neapol, Vesuv, Pompeje, Ischia nebo Sorrento, to už skoro každý ví, že se jedná o region v jižní Itálii, přilehlý ke břehům Tyrhénského moře, jehož hlavním městem je jeden a půl milionová Neapol. Jako všechny středomořské krajiny i Kampánie nás láká svým příjemným podnebím a krásným mořem k letním pobytům, ovšem je to také oblast s bohatou historií i pestrým kulturním životem, plná světově známých památek, s nádherným pobřežím i úžasnou čistotou přírodou ve vnitrozemí. Stejně tak je slavná také díky svým gastronomickým specialitám. Zkusme nyní Kampánii pojmut aktivně a projít několik jejích nejzajímavějších tras.

Trasy historické

Návštěva Pompejí, vzdálených jen půlhodinku cesty od Neapole, patří téměř k povinnostem každého návštěvníka Kampánie. Toto výjimečně zachovalé římské město, které se až do doby svého objevení v 18. století ukryvalo zapomenuté pod sedmimetrovou vrstvou lávy, je jedním z nejzářivějších a největších archeologických

nalezišť na světě. A i když dějepis nepatřil mezi vaše nejoblíbenější předměty a patříte mezi ty, kdo se pokud možno vyhýbají místům, která jsou vystavená neustálé pozornosti turistů, zkuste to pojmut jinak. Udělejte si tady prostě takový trek do časů slavné Říše římské a získáte neuvěřitelně jasnou představu o životě tehdejších lidí. Obrovská plocha 66 hektarů této antické památky

dokáže dát pěkně zabrat vašemu pohybovému ústrojí, ale svou pohnutou a krutou historií a zachovalou krásou určitě uspokojí i vaše smysly. Když v poledne 28. srpna roku 79 n.l. začal Vesuv chrlit jedovaté plyny, kameny, popel a lávu, žilo toto velké obchodní město se dvěma přístavy a 25 tisíci obyvatel svým obvyklým životem. Téměř každý dům v Pompejích měl

v přízemí obchod obrácený do ulice, kde se přichozím obchodníkům nabízel hlavně víno a olej a po setmění také ženy. Z pozůstatků také vidíme, že kuchyně domů byly otevřené do ulice a že šlo vlastně o takové bary, kde se mohli obchodníci občerstvit a večer pobavit a zašpásovat s prostitutkami. K nejnavštěvovanějším místům v Pompejích patří Fórum, nad kterým se jakoby příznacně vypíná 1 200 metrů vysoký Vesuv. Na obdélníkovém náměstí stojí řada významných budov jako Capitulum, chrám zasvěcený Diovi, Apollónův chrám, Bazilika nebo obilnice, kde se shromažďovalo obilí k prodeji. Dnes zde najdeme otevřený depozitář, kde můžeme vidět odlitky skutečných lidí, kteří v onen osudný den našli smrt udušením jedovatými sopečnými plyny anebo zasažení deštěm lávových kamenů. Nejpusobivější je například odlitek těhotné ženy, otočené břichem k zemi, aby ochránila své dítě, muž zacpávající si nos nebo přivázaný pes. Poblíž se nachází i velká dvoupatrová budova, před kterou se stále tísí dav turistů. Jde totiž o jeden z největších nevěstinců, kterých zde v Pompejích bylo až devadesát. Všichni chtěli vidět malinkaté

místnůstky s postelí, kde prostitutky, zde nazývané lupa (lupo je italsky vlk, lupa je prostitutka podle toho, že zákazníci lákala vytím), provozovaly nejstarší řemeslo. A protože šlo vesměs o otrokyň z okolních zemí, které neuměly latinsky, jako menu nabízených služeb sloužila vyobrazení aktů na freskách, které jsou nyní největším lákadlem pro prohlídku těchto domů. Některé obrázky jsou opravdu pikantní, a protože se pohybujeme v době zhýralého starého Říma, není výjimkou ani nabídka skupinového sexu nebo aktů mezi příslušníky stejného pohlaví. Tak vidíte, i trek historický může být hodně zábavný. Ve středověku, po nástupu cudného křesťanství, se také kvůli tomu říkalo, že zkáza Pompejí byla božím trestem. Zbytků památek, upomínajících na slavné doby Velkého Řecka a Říše římské, bychom mohli navštívit na území Kampánie nespočet, a tak se krátce zastavme alespoň v Paestu, ležícím na okraji nížiny Sele, kde začíná Národní park Cilento. V rozsáhlém archeologickém parku stojí za prohlídku hlavně tři impozantní, velice dobře zachovalé dórské chrámy Neptunův, Ceresin a Bazilika.

Další velice zajímavý historický trek můžete absolvovat také ve vnitrozemí, v úrodné oblasti podél řeky Volturno, kterou staří Římané nazývali Campania felix, tedy šťastná Kampánie. V rozlehlé nížině nedaleko města Caserta dal v roce 1751 král Karel Bourbonský vystavět honosné královské sídlo, které se mělo vyrovnat i Versailles, přestože šlo «jen» o lovecký zámeček, kam přijížděl dvůr jednou ročně. Pokud se vám na začátku zdálo slovo trek poněkud zavádějící, po prohlídce celého objektu, který čítá čtyři nádvoří, 34 schodišť a 1 200 pokojů, své nohy určitě pocítíte. V interié-

rech je velice zajímavé to, jak jinde chladný klasi-
cistní sloh se zde na jihu Itálie poněkud «oteplil»
mramorovými obklady snad stovky různých
barev. Jestliže vás budou nohy bolet po prohlídce
interiéru, což teprve po procházce v ohromném
parku, jehož středem se táhne jako osa akvadukt
s mnoha fontánami, kaskádami a sochami. Vždyť
hlavní alej vedoucí od zámku podél akvaduktu
je dlouhá tři kilometry, a pokud si budete chtít
prohlédnout i další části anglického parku, který
je plný vzácných exotických stromů a rostlin,
budete mít v nohách pěkných pár kilometrů.

Cesty kampánskou přírodou

Kampánie je šťastný region nejen díky své
bohaté historii, ale také jako úžasné dílo přírody.
Na jedné straně je tu různorodé mořské pobřeží,
na straně druhé divoké hornaté vnitrozemí.
Neživější pláže najdete na severu Kampánie,
kde Domicijské pobřeží nabízí kilometry dlouhé
pláže pokryté bílým pískem s pozadím zelených
piniových lesků, díky čemuž zde vyrostlo mnoho
prázdninových resortů, nabízejících veškeré
možnosti pro dovolenou rodin s dětmi.
Ale pokračujeme po pobřeží na jih. Musíme se
nejprve přenést přes rušné neapolské přístavy,

kde kotví všechny možné druhy lodí od malých
rybářských bárek přes trajekty plující na okolní
ostrovy až po kolosy, které jsou obrovskými
plujícími hotely se vším vybavením pro odpoči-
nek i zábavu. Už kousek za Neapolí ale můžeme
odbočit z dálnice na pobřežní silničku, vinoucí
se okolo celého Sorrentského poloostrova. Cesta
vede mezi citrusovými háji, vinicemi a olivovníky,
někde vede vysoko nad mořem, kde poskytuje
úchvatné výhledy na vysoká skaliska, na nichž se
rozkládají známá městečka jako Sorrento, Posita-
no nebo Amalfi. Ve slavném Sorrentu se zastavte
a vychutnejte si nádherné výhledy na Neapol
přes Neapolský záliv, například z terasy některé ze
sorrentských restaurací.

Úplně jiný charakter má potom pobřeží, lemující
Národní park Cilento a Vallo di Diano na jihu
Kampánie. Tady si užijete zase pěkný kus
neposkvrněné přírody, kterou poznáte nejlépe
při vyhlídkové plavbě podél pobřeží. Cilentské
pobřeží vám ukáže jiskřivé moře s klidnými
plážemi, ale také divoká skaliska, na nichž se tyčí
středověké strážní věže. Celému pobřeží domi-
nuje mys Palinuro, bájně místo římských pověstí.
V masivu tohoto mysu se nachází okolo 35 různě

propojených jeskyní, které můžete prozkoumat
díky několika potápěčským centřům. Při plavbě
podél pobřeží z Palinura směrem do Mariny di
Camerota vás budou lákat malinké liduprázdne
písečné plážičky, které se jako jazyky zakusují
do pobřežních skal. Na jedné z bělostných pláží,
nazvané Spiaggia del Lupo, vás přivítá stádo ovcí
a zarostlý pastevec, žijící osaměle na pobřeží
v malé chatrči, kterou prý neprodal ani George
Clooneymu, jenž o ni měl zájem. Pastevec Lupo
turisty pohostí sýrem a vínem a zapózuje pro pár
fotografií. Vypadá opravdu jako osamělý vlk.

Cesty gastronomické

Pizza, mozzarella di bufala z buvolího mléka, mnoho druhů rajčat a citronů, olivy z tisíce let starých olivovníků, dávající olej výjimečné kvality, výborné těstoviny a široká škála sladkých dezertů, to jsou největší pojmy kampánské gastronomie, které stojí za to pořádně prozkoumat.

Když už jsme na Cilentu, mohli bychom začít trasu za poznáním kampánské gastronomie právě tady. Přestože, nebo právě proto, že je Cilento tradičně chudý kraj, stalo se pozoruhodným i z gastronomického pohledu. Jeho obyvatelé upoutali pozornost vědců svou dlouhověkostí, neboť se běžně dožívají 100 let, i nízkým výskytem kardiovaskulárních onemocnění. Právě jídelniček zdejších vesničanů označil v 50. letech minulého století americký vědec Ancel Keys jako základ optimálního způsobu stravování, které pojmenoval jako «dieta mediterranea» – středomořská dieta, která se dostala dokonce na Seznam kulturního a přírodního dědictví Unesco.

Tradiční kuchyně Cilenta je prostá a chutná, využívající kvalitní místní suroviny a připravující pokrmy zdravým způsobem. Jejím základem jsou těstoviny, olivový olej, luštěniny, hlavně fazole, a zelenina – rajčata, cibule, cukety, lilky, dýně, řepa, čekanka. Doplnují je sýry z mléka kravského,

koziho a ovčího, jak čerstvé, tak uležené. A málo masa – vepřového, skopového, kůzlečského, které se vyskytuje v jídelničce místních tak 2x do měsíce. Také ryby, hlavně sardinky a ančovičky, smažené, nakládané v soli, anebo konzumované za syrova se šťávou z citronů, najdete v jídelničce, zvláště na pobřeží, velmi často. Koření se používá málo a jen to, co místní hory nabízejí. Kromě pálivých červených feferonek je to hlavně oregano, máta, rozmarýn a fenýkl. Přes všechny uvedené místní vysoce kvalitní suroviny, vypěstované v čistě, ničím nekontaminované půdě (široko daleko zde není žádný chemický průmysl, ale také je kladen velký důraz například na dobře fungující kanalizaci), je však nesporné, že vysokému věku obyvatel Cilenta prospívá kromě zdravé stravy také pohyb, hodně chůze a práce na poli.

Velice typickou kuchyni můžeme vyzkoušet na druhém konci Kampánie, úplně na severu, kde leží Přírodní park Roccamonfina. Toto vulkanické území, pokryté olivovníkovými a kaštanovými háji a hlubokými dubovými lesy, je známé jako oblast, kde rostou nejlepší hříby v Kampánii. Pro nás, milující houby na jídelničce ve všech podobách, je tato oblast také jedním z gastronomických rájů.

Naše kulinářská pouť po Kampánii by potom měla vyvrcholit v samotné Neapoli. A ničím jiným než pravou nepolskou pizzou. Že se právě zde zrodila světoznámá pizza Margherita, je chronicky známé, ale kde v Neapoli ochutnat nejlepší pizzu s mozarellou di bufala vám mohou poradit jen místní. Je to prý v pizzerii Triano a Da Michele. Tak mnoho štěstí při jejich hledání! A kdyby se vám to nepodařilo, zkuste alespoň některou ze slavných neapolských sladkostí. Taková babá al rum vám určitě dodá dostatek kalorií pro další cestu. ✕